

Vinkkejä Tieto kiertoon -ryhmien perustamiseen

Tieto kiertoon tutkivana ja tuottavana ryhmänä

Tutkivan oppimisen ideana on tukea sellaista toimijuutta, että jokainen mieltää itsensä tiedon tuottajaksi ja rakentajaksi. Lähtökohtana on, että oppijat eivät ole vain tiedon vastaanottajia vaan myös uuden tiedon rakentajia ja suunnittelijoita. Yhdessä määritelty tehtävä tai ongelma voi motivoida tutkimaan asiaa.

Yksilö ei kuitenkaan pysty osaamaan tai tietämään kaikkea eikä hänen tarvitsekaan. Ennen kaikkea hänen täytyy kyetä hyödyntämään muiden osaamista ja ajatuksia sekä oppimaan muilta. Tutkivassa oppimisessa oppimiskäytäntöjä voidaan muuntaa lähemmäksi tiedonluomiseen suuntautunutta innovatiivista yhteisöä. Tällöin on kysymys sekä henkilökohtaisen että kollektiivisen asiantuntijuuden kehittämisen ja itsensä ylittämisen strategiasta.

Tutkiva ja tuottava oppiminen on läheinen toteutustapa ongelmaperustaiselle oppimiselle, joka tavoittelee oppijoiden tiedon uudelleen muokkaamista ja uuden tiedon tuottamista. Oppijoiden rooli on aktiivinen ja itseohjautuva, he saavat paljon vastuuta oppimisestaan.

Ryhmän toiminta voi edetä esimerkiksi seuraavasti:

- 1) ongelman tai tapauksen rajaaminen,
- 2) oppijoiden osaamisen aktivoiminen ja kartoittaminen,
- 3) alustavan selitysmallin rakentaminen ja/tai kokonaiskuvan hahmottaminen,
- 4) uuden oppiminen,
- 5) opitun tiedon soveltaminen ja arviointi.

Aikamme globaalit haasteet vaativat tulevaisuudessa yksilöiltä yhä enemmän taitoa itse ohjata ja säädellä omia älyllisiä prosessejaan ja tiedollisia toimintojaan, sekä kykyä viedä konkretiaan ja päätöksentekoon yhdessä tuotetut oppimis- tai ratkaisuvaihtoehdot.

Tieto kiertoon – Vaikutetaan!

Ympäristöhuoli tai muu aktiiviseen kansalaisuuteen nuoria ja aikuisia haastava aihe voi olla lähtökohtana Tieto kiertoon – Vaikutetaan! -ryhmän perustamiseen. Ryhmässä voidaan yhdessä täsmentää, mihin halutaan vaikuttaa ja miten.

Onnistunut vaikuttaminen edellyttää tietojen, näkökulmien ja mielipiteiden kokoamista ja jakamista. Ryhmän toimintaan voidaan sisällyttää viestinnän ja tiedottamisen opiskelua sekä päätöksentekoon liittyvien prosessien opiskelua.

Yhdessä voidaan luoda vaikuttamisohjelma, joka sisältää:

- lähtökohdan kuvauksen eli mahdollisen ongelman määrittämisen,
- ongelmaan liittyvän taustoituksen ja perusteet ongelman ratkaisemiseksi,
- määrittelyn tahoista ja henkilöistä, joille ratkaistavasta ongelmasta pitää viestiä ja kuinka heille viestitään,
- ratkaisuvaihtoehtojen esittelyn tai kuinka ongelma voidaan ratkaista päättäjien kanssa.

Omasta ryhmästä löytyy todennäköisesti monenlaista osaamista näihin kaikkiin prosesseihin, mutta tilanteen mukaan ryhmätoimintaan voidaan liittää (ulkopuolista) asiantuntijaosaamista.

Tieto kiertoon – ylisukupolvisuudesta oppia ja iloa

Tieto kiertoon -toiminnan yhtenä oleellisena lähtökohdana pidetään ylisukupolvisuuden huomioimista. Tämä tavoite voidaan yhdistää kaikkiin ryhmiin, mutta Tieto kiertoon -toimintaa voidaan rakentaa tietoisesti tältä pohjalta.

Tieto kiertoon -toiminnassa korostuu osallistujien yhteissuunnittelu ryhmän kaikissa vaiheissa, ja myös eri-ikäiset ja erilaisista lähtökohdista osallistuvat tulisi saada mukaan suunnitteluun jo alusta alkaen. Ylisukupolvisuus on parhaimmillaan vastavuoroista oppimista: nuoret voivat oppia vanhemmilta, mutta oppiminen myös toiseen suuntaan eli vanhempien oppiminen nuorilta, on juuri nyt ajankohtaista ja tärkeää.

Tieto kiertoon -toimintaan voidaan liittää myös tavoitteellinen mentorointi ja oman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

Tieto kiertoon – lukupiiri

Lukupiiritoimintaan voi yhdistää kirjoista keskustelemisen rinnalle monenlaista pohdintaa ja yhteistä jakamista, myös tiedon kierrätystä. Tieto kiertoon -lukupiiri voi toimia kaunokirjallisuuden, tietokirjallisuuden tai osallistujien itsensä tuottamien tekstien ja kirjoitusten pohjalta.

Lukupiiri avartaa luku- ja kokemusmaailmaa: toiset lukijat tulkitsevat kirjan sisältöä eri tavalla kuin itse, kiinnostavat huomionsa eri asioihin ja saavat näkemään, miten monella eri tavalla saman kirjan voi lukea. Esimerkiksi ilmastonmuutosta on käsitelty muutamina viime vuosina

useissa kymmenissä kaunokirjallisissa teoksissa, ja aiheesta on ilmestynyt myös useita tietokirjoja.

Tieto kierto -toiminta kannustaa kirjojen herättämien ajatusten ja kysymysten yhteiseen reflektioon. Lukupiirin ohjaaja voi syventää keskustelua ohjaavilla kysymyksillä. Ohjaavien kysymysten laadintaan voi halutessaan pyytää apua omasta taustayhteisöstä tai Opintokeskus Siviksen Tieto kierto -toiminnan yhteyshenkilöltä.

Tieto kierto - kulttuurit kohtaavat

Tieto on usein kulttuurisidonnaista. Mitä enemmän pystymme jakamaan aikaan, etniseen taustaan, yhteiskunnalliseen tilanteeseen tai muuhun kulttuuriseen yhteyteen liittyvää tietoa, sitä monipuolisemmin voimme osallistua aikamme haastavien kysymysten kohtaamiseen.

Kansalaisjärjestökenttä pienryhmineen on kulttuurirajat ylittävään tiedon jakamiseen ja kierrättämiseen yksi sopivimpia foorumeita, sillä tällainen oppiminen ja jakaminen edellyttää vuorovaikutusta ja dialogisuutta. Tieto kierto -ryhmässä voidaan jakaa esimerkiksi alkuperäiskansojen tietoa ja viisautta suhteesta luontoon.

Tieto kierto taiteen ja kulttuurin keinoin

Ihmisten tapa oppia tai tapa olla mukana ryhmässä voi olla hyvinkin erilainen. Joillekin tekemisen, toiminnallisuuden tai luovan ilmaisun tapojen hyödyntäminen on luontaisempaa kuin käsitteellinen tiedon käsittely tai keskustelu. Tietoa voi siis kierrättää ja jakaa myös kirjoittamalla runoja, valmistamalla tanssiesityksen tai kokoamalla näytelmän. Ilmaisullisen toiminnan tueksi sopii hyvin ajatusten jakaminen ja tarkentaminen keskustelun tai pienten puheenvuorojen kautta.

Tieto kierto - kokemuksia ja kokkailua ilmastoystävällisesti

Yhteisten kiinnostuksen kohteiden jakaminen on oleellista Tieto kierto -toiminnassa. Tämä voi tapahtua myös yhdessä kokien, esimerkiksi toteuttamalla ohjattu kävelyretki tai vierailu mielenkiintoiseen kohteeseen tai vaikkapa kokkailemalla yhdessä. Toiminnallisuuden kautta voidaan käsiteltävästä aiheesta löytää uusia näkökulmia ja yhdessä kokeminen ja tekeminen vahvistavat yhteisöllisyyttä, mutta myös auttavat itseilmaisussa ja ajatusten välittämisessä.

Tieto kiertoon – ajatuspaja

Tieto kiertoon -toiminnan voi rakentaa myös ajatuspajatoiminnan pohjalta. Ajatuspajassa hyödynnetään joko ryhmän omaa tai ulkopuolista asiantuntijuutta. Kullakin kokoontumiskerralla kuullaan asiantuntijan puheenvuoro. Puheenvuoron pohjalta käydyn keskustelun tavoitteena on tuoda esille mahdollisimman paljon erilaisia näkökohtia. Näkökohdista voidaan yhdessä sopien koota joko kooste ajatuksista, erilaisista ratkaisuvaihtoehdoista tai esitys myöhemmin toteutettavasta jatkokeskustelusta tai työpajasta. Ajatuspaja voi toimia vain ajatusten "pajanakin" eli sen ei tarvitse tähdätä tulokseen, tuotokseen tai johtopäätöksiin.